

Αναλυτικό Πρόγραμμα Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη στην Προσχολική Εκπαίδευση

ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΕ/ΕΑΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Υπεύθυνη Επιθεωρήτρια:

Ελευθερία Κυριακίδου

Συντονίστρια Μονάδας για την Εκπαίδευση το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη:

Αραβέλλα Ζαχαρίου

Σύμβουλοι Αναλυτικού Προγράμματος ΠΕ/ΕΑΑ Προσχολικής Εκπαίδευσης:

Καλλιόπη Φουντούλη, Χρυστάλλα Νικολάου

Υποστηρικτές Α.Π. ΠΕ/ΕΑΑ Προσχολικής Εκπαίδευσης (Παιδαγωγική ομάδα Μονάδας για την
ΕΠΑΑ): **Άννα Νικολάου, Γιόλα Ηροδότου, Κλειώ Χατζησίμου, Στέλλα Χατζηαχιλλέως, Νίκος
Νικολάου, Σόφη Καμένου, Κούλα Μιχαήλ**

ΔΕΙΦΟΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟ ΟΠΟΙΟ ΣΤΟΧΕΥΕΙ
ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ
«ΕΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ» ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕΣΑ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΥΕΛΙΚΤΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΒΑΣΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ
ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ
ΘΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΘΕΙ Η ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΜΙΑΣ
ΝΕΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ
ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΕΝΗΣ ΣΤΗ ΔΡΑΣΗ
ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΕΚΤΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

Η φιλοσοφία του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ

Τι συνεπάγεται αυτό;

- Το κάθε σχολείο επιδιώκει συστηματικά, μακροχρόνια και στη βάση των δικών του αναγκών και ιδιαιτεροτήτων να διαμορφώσει σε όλους τους συμμετέχοντες κουλτούρα και ένα νέο τρόπο σκέψης που θα βασίζεται όχι μόνο στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά και στο δικαίωμα όλων μας να έχουμε ποιότητα ζωής.
- Αυτοβελτίωση της σχολικής μονάδας σε ότι αφορά το περιβαλλοντικό-αειφόρο της προφίλ:
 1. Στο παιδαγωγικό (αλλαγή παιδαγωγικών και διδακτικών προσεγγίσεων),
 2. Στο οργανωσιακό/τεχνικό (αξιοποίηση του σχολείου ως παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού εργαλείου),
 3. Στο κοινωνικό επίπεδο (ανάπτυξη εξωτερικών σχέσεων και δικτύων συνεργασίας με όσο το δυνατό περισσότερους φορείς).

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Καθιέρωση μιας «ολιστικής σχολικής προσέγγισης»

Μετασχηματισμός του νηπιαγωγείου
σε οργανισμό μάθησης

Ένα δυναμικό σύστημα:

- Αυτό-οργανώνεται
- Αλληλεπιδρά με την κοινότητα
 - Μετεξελίσσεται
- Μετασχηματίζεται

Το πρόγραμμα επιδιώκει ειδικότερα για τα παιδιά της βαθμίδας αυτής:

- ❖ Να τους παρέχει ευκαιρίες να γνωρίσουν το περιβάλλον του νηπιαγωγείου τους, της γειτονιάς τους, της κοινότητάς τους
- ❖ Να διακρίνουν στοιχεία του τοπικού τους περιβάλλοντος που θέλουν να αλλάξουν
- ❖ Να γνωρίσουν, μέσα από το παιχνίδι, αλλά και μέσα από δραστηριότητες βιωματικές και αλληλεπιδραστικές με το χώρο, τα πράγματα και τους άλλους διάφορα στοιχεία που συνθέτουν το περιβάλλον μας
- ❖ Να ασχοληθούν με ζητήματα του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης από το άμεσό τους τοπικό περιβάλλον και να αντιληφθούν με τρόπο απλό τις σχέσεις και αλληλοσυνδέσεις τους
- ❖ Να αντιληφθούν ότι το περιβάλλον μας δεν είναι μόνο φυσικό, αλλά έχει πολλές άλλες διαστάσεις, οι οποίες μάλιστα αλληλοσυνδέονται και συνυπάρχουν

Το πρόγραμμα επιδιώκει ειδικότερα για τα παιδιά της βαθμίδας αυτής:

- ❖ Να συνειδητοποιήσουν ότι όλοι μας αποτελούμε μέρος του περιβάλλοντος και έχουμε ευθύνη για την προστασία, τη διατήρηση και τη βελτίωσή του, αλλά και δικαίωμα να ζούμε σε συνθήκες αειφόρου ανάπτυξης
- ❖ Να αναπτυχθούν κοινωνικά και συναισθηματικά μέσα από την επαφή με το περιβάλλον και την ενασχόλησή τους με αυτό
- ❖ Να βιώσουν τη χαρά της ανακάλυψης του περιβάλλοντός τους
- ❖ Να ευαισθητοποιηθούν και να αγαπήσουν το περιβάλλον τους και τα στοιχεία που το συνθέτουν
- ❖ Να αποκτήσουν δεξιότητες επικοινωνίας, συζήτησης, διερεύνησης, πειραματισμού, συνεργασίας και λήψης απόφασης
- ❖ Να διατυπώνουν τις δικές τους απόψεις για τη βελτίωση του περιβάλλοντος του σχολείου
- ❖ Να αναλάβουν ρόλους και να εμπλακούν σε απλές δράσεις αλλαγής, βελτίωσης και ποιοτικής αναβάθμισης του άμεσου βιωματικού και τοπικού τους περιβάλλοντος.

 Η ΠΕ/ΕΑΑ αντιμετωπίζεται ως **διαθεματικό αντικείμενο** για αυτό και διαχέεται μέσα σε όλα τα Γνωστικά αντικείμενα στη βάση του καταρτισμού της **Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ)** του κάθε σχολείου που συνιστά τη νέα φιλοσοφία του Αναλυτικού Προγράμματος για την ΠΕ/ΕΑΑ και στηρίζεται στη διαθεματική και ολιστική εξέταση των περιβαλλοντικών ζητημάτων.

✚ Υλοποιείται το ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ και όχι περιβαλλοντικά εκπαιδευτικά προγράμματα.

✚ Όλα τα προγράμματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης ενσωματώνονται στο Νέο Αναλυτικό Πρόγραμμα της ΠΕ/ΕΑΑ.

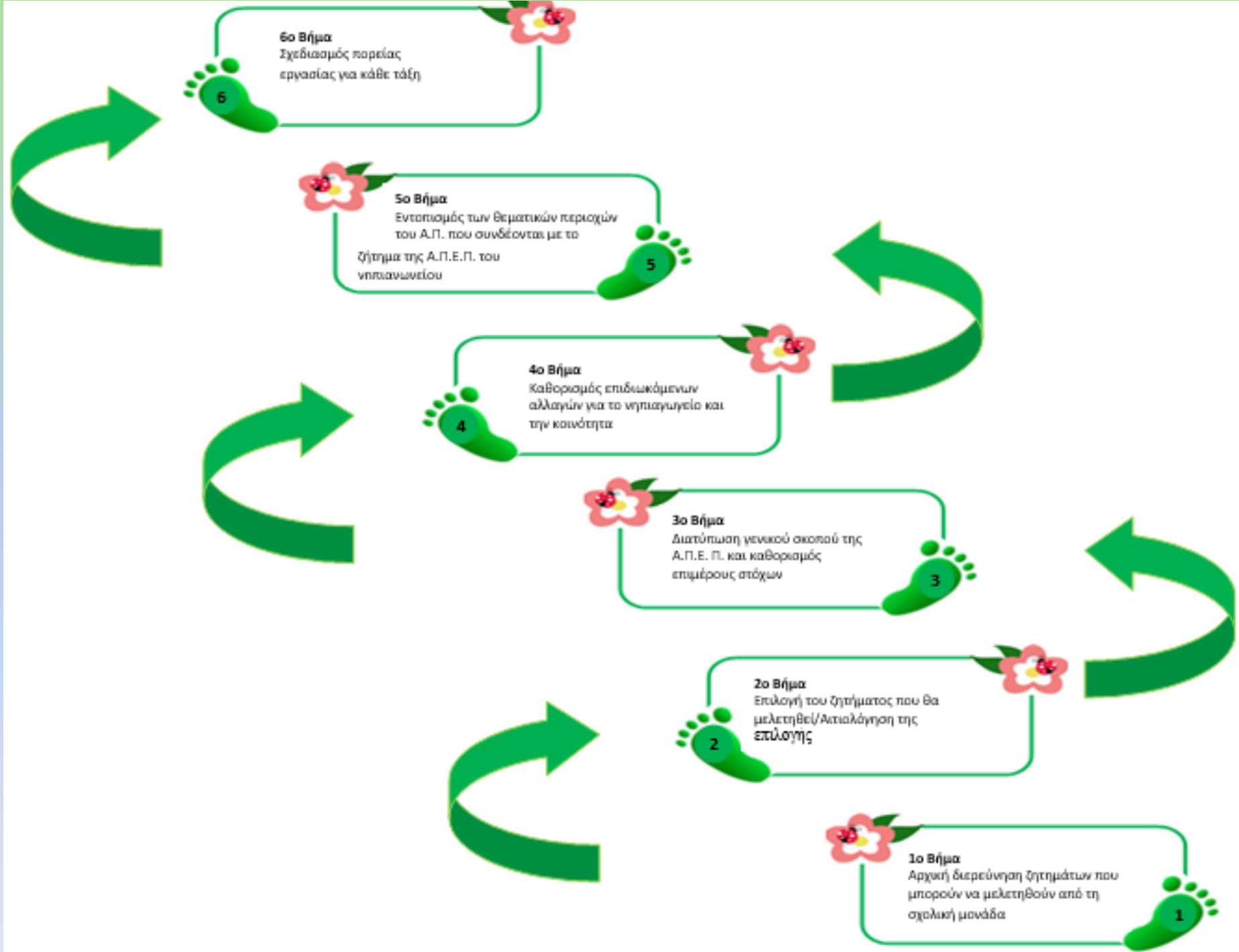
✚ Εάν κάποιο σχολείο θέλει να δηλώσει συμμετοχή σε κάποιο περιβαλλοντικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα δικαιούται να το πράξει, δεδομένου ότι οι θεματικές ενότητες που εξετάζει για τη μελέτη του ζητήματος διερεύνησης του σχολείου, συγκλίνουν με τα θέματα του συγκεκριμένου περιβαλλοντικού προγράμματος που αιτούνται.

✚ Τα παραδοτέα, για τη συμμετοχή του σχολείου σε κάποιο πρόγραμμα, είναι ό,τι έχει παραχθεί στα πλαίσια του Αναλυτικού Προγράμματος της ΠΕ/ΕΑΑ και τίποτα παραπάνω.

✚ Το ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ υλοποιείται μέσα από το σχεδιασμό της **Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής**. Η ΑΠΕΠ της σχολικής μονάδας, αρχίζει να σχεδιάζεται με την έναρξη της σχολικής χρονιάς και ο σχεδιασμός της ολοκληρώνεται μέχρι τα μέσα-τέλη Νοεμβρίου.

✚ Αρχές Νοεμβρίου, γίνεται μια αρχική διερεύνηση ζητημάτων που θα μπορούσαν να μελετηθούν και εντοπίζονται περιβαλλοντικά προβλήματα που αφορούν τη σχολική μονάδα ή την κοινότητα/πόλη στην οποία βρίσκεται.

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΕΙΦΟΡΟΥ-ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΑΠΕΠ)

Νηπιαγωγείο: _____

Σχολική Χρονιά: _____

Αριθμός τμημάτων: _____

Αριθμός παιδιών 3-4 χρόνων: _____

Αριθμός παιδιών 4-5 χρόνων: _____

Αριθμός παιδιών 5-6 χρόνων: _____

Αριθμός εκπαιδευτικών: _____

Υπεύθυνος συντονιστής/τρια: _____

1^ο ΒΗΜΑ

Επισκόπηση του σχολικού χώρου και γειτονικής περιοχής:

- Ζητήματα και προβλήματα που προκύπτουν σε σχέση με το νηπιαγωγείο και την περιοχή στην οποία αυτό βρίσκεται:

2^ο ΒΗΜΑ

Ζήτημα/Πρόβλημα στο οποίο θα δοθεί έμφαση κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά:

- Γιατί επιλέγηκε το συγκεκριμένο θέμα και πώς συνδέεται με το τοπικό σας πλαίσιο;

3^ο ΒΗΜΑ

Σκοπός:

- **Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα για την Α.Π.Ε.Π. της σχολικής μονάδας:(Για παιδιά)**
- **Μαθησιακά αποτελέσματα Γνώσεων:**
- **Μαθησιακά αποτελέσματα Ευαισθητοποίησης-Συνειδητοποίησης:**
- **Μαθησιακά αποτελέσματα Δεξιοτήτων:**
- **Μαθησιακά αποτελέσματα Στάσεων:**
- **Μαθησιακά αποτελέσματα Συμμετοχής και Δράσης:**

4^ο ΒΗΜΑ

- **Τι επιδιώκεται μέσα από το πρόγραμμα αυτό να πετύχετε για το νηπιαγωγείο και την κοινότητά σας;**

A) Νηπιαγωγείο

- **Παιδαγωγικό πλαίσιο:**
- **Οργανωσιακό/τεχνητό πλαίσιο:**
- **Κοινωνικό πλαίσιο:**

B) Κοινότητα:

5^ο ΒΗΜΑ

Σε ποια από τις 12 Θεματικές ενότητες του Αναλυτικού Προγράμματος εμπίπτει το πρόβλημα/ζήτημα διερεύνησης και με ποιες ενότητες μπορεί να γίνει διασύνδεση:

- **Βασική θεματική ενότητα**
- **Διασυνδεόμενες ενότητες**

1^ο ΒΗΜΑ

Επισκόπηση του σχολικού χώρου και γειτονικής περιοχής:

Το νηπιαγωγείο βρίσκεται στο χωριό..... και συστεγάζεται στο ίδιο κτίριο με το Κοινοτικό Συμβούλιο και την Παιδική Λέσχη. Βρίσκεται ανάμεσα σε αυτές τις δύο υπηρεσίες με αποτέλεσμα να δημιουργούνται πολλά προβλήματα. Η αίθουσα διδασκαλίας-αν και μικρού μεγέθους- πρέπει να σημειωθεί, ότι δεν έχει παράθυρα και λειτουργεί σαν πολυχώρος, δηλαδή κουζίνα, γραφείο, αποθήκη, ενώ οι τουαλέτες είναι έξω από την τάξη.

Ο μικρός αριθμός παιδιών, καθώς επίσης και η προοπτική ότι θα κατεδαφιστεί κάποια στιγμή το υφιστάμενο κτίριο και θα κτιστεί καινούργιο δε βοήθησε καθόλου στην ανάπτυξη του χώρου και κυρίως της αυλής.

Παρά το γεγονός ότι υπάρχει μια τεράστια αυλή με όμορφα πεύκα, δίνεται η εντύπωση ότι ο χώρος είναι εγκαταλελειμμένος. Τα λιγοστά σκόρπια παιχνίδια χωρίς μέτρα ασφαλείας, τα οξειδωμένα κάγκελα περίφραξης, οι ακαθαρσίες γύρω από το νηπιαγωγείο δίνουν μια πολύ άσχημη εικόνα.

Επίσης η αυλή δεν έχει την κατάλληλη επιχωμάτωση με αποτέλεσμα μετά από συνεχής βροχές να δημιουργούνται λάσπες και μην μπορούν να παίξουν τα παιδιά. Ενώ από τη διάβρωση του εδάφους οι ρίζες των δέντρων έχουν βγει στην επιφάνεια.

Η απουσία ενός ασφαλούς παιχνιδότοπου και μιας όμορφης αυλής είναι ένας από τους λόγους που πολλά παιδιά από το χωριό προτιμούν να φοιτούν σε γειτονικά νηπιαγωγεία.

Ζητήματα και προβλήματα που προκύπτουν σε σχέση με το νηπιαγωγείο και την περιοχή στην οποία αυτό βρίσκεται:

- Η εξωτερική εμφάνιση του νηπιαγωγείου δεν είναι η ενδεδειγμένη.
- Απουσία κήπου- Υπάρχουν χώροι στο νηπιαγωγείο που παραμένουν αναξιοποίητοι π.χ. μπροστινή πλευρά του νηπιαγωγείου.
- Δεν υπάρχουν κάλαθοι απορριμμάτων, για να πετούν τα απορρίμματά τους οι απογευματινοί επισκέπτες.
- Δεν υπάρχει σαφής οριοθέτηση του υπαίθριου χώρου της αυλής.
- Απουσία ασφαλούς χώρου για παιχνίδι και ξεκούραση.
- Το έδαφος που χρησιμοποιείται από τα παιδιά είτε για το διάλειμμα είτε για την ώρα της Φυσικής Αγωγής είναι ακατάλληλο.
- Το απόγευμα η αυλή του νηπιαγωγείου χρησιμοποιείται τόσο από τα παιδιά της λésχης όσο και από διάφορους επισκέπτες.

Ζήτημα/Πρόβλημα στο οποίο θα δοθεί έμφαση κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά:

Ανάπτυξη και αναβάθμιση της σχολικής αυλής με έμφαση τη διατήρηση και προστασία της βιοποικιλότητας.

Γιατί επιλέγηκε το συγκεκριμένο θέμα και πώς συνδέεται με το τοπικό σας πλαίσιο;

- Η δημιουργία χώρων πρασίνου στο νηπιαγωγείο μας, στα πλαίσια της αναβάθμισης και ανάπτυξης της σχολικής αυλής, συνδέεται άμεσα με τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής των παιδιών του νηπιαγωγείου μας. Η γενικότερη εικόνα του νηπιαγωγείου επηρεάζει άμεσα τη λειτουργία του, αφού η αισθητική ανάπτυξη του χώρου μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία θετικού κλίματος ανάμεσα στους παιδιά και στους δασκάλους και να διασφαλίσει καλύτερες συνθήκες μάθησης. Επίσης αυτό θα βοηθήσει στην αύξηση των παιδιών στο συγκεκριμένο νηπιαγωγείο.
- Η εμπλοκή των παιδιών σε θέματα που αφορούν την ευαισθητοποίηση και καλλιέργεια της συνείδησης για την προστασία και ανάπτυξη του πρασίνου και διατήρηση της βιοποικιλότητας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη στάσεων υπέρ της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας που το συνοδεύει.
- Επιπλέον μέσω της συγκεκριμένης δράσης δίνεται η δυνατότητα αξιοποίησης τόσο του περιβάλλοντα χώρου και του άμεσου τοπικού περιβάλλοντος, όσο και του φυσικού περιβάλλοντος του τόπου μας που χαρακτηρίζεται από πλούτο βιοποικιλότητας.
- Μέσω της δράσης δίνεται η δυνατότητα μεταφοράς της μαθησιακής διαδικασίας στην κοινότητα και η αξιοποίηση του περιβάλλοντα χώρου ως βασικού παιδαγωγικού εργαλείου μάθησης και διερεύνησης.
- Επιδιώκεται η μελέτη και η κατανόηση του ρόλου της βιοποικιλότητας στη διατήρηση της ζωής, η μελέτη των επιπτώσεων από τις ανθρώπινες παρεμβάσεις που οδηγούν στην υποβάθμιση της και η μελέτη τρόπων για την προστασία και διατήρηση της.
- Η δράση αυτή μπορεί να συμβάλει στην καθιέρωση δικτύων συνεργασίας και επικοινωνίας ανάμεσα στο νηπιαγωγείο και στους κατοίκους της περιοχής αλλά και τους φορείς που συνδέονται με αυτό.

3^ο ΒΗΜΑ

Σκοπός:

- Τα παιδιά να συνειδητοποιήσουν ότι η διατήρηση της βιοποικιλότητας συμβάλει στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των ίδιων αλλά και της τοπικής κοινωνίας, όπως επίσης να αντιληφθούν ότι η εφαρμογή πρακτικών και μέτρων στο σχολείο και στην κοινότητα που αφορούν τη διατήρηση της βιοποικιλότητας, είναι ευθύνη όλων και συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και στη διασφάλιση της αειφόρου ανάπτυξης.

Επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα για την Α.Π.Ε.Π. της σχολικής μονάδας:(Για παιδιά)

• **Μαθησιακά αποτελέσματα Γνώσεων:**

- Εξοικείωση με την έννοια της βιοποικιλότητας μέσα από την παρατήρηση της μεταξύ τους ποικιλότητας και της συσχέτισης με τη βιολογική ποικιλότητα στη φύση(ποικιλότητα ειδών)
- Γνωριμία με τη βιοποικιλότητα του νηπιαγωγείου μέσα από βιωματικές δραστηριότητες(χρήση αισθήσεων, παρατήρηση, καταγραφή, ταξινόμηση, μέτρηση)
- Ενημέρωση για τους κινδύνους που απειλούν τη βιοποικιλότητα μιας περιοχής(φυσικούς και ανθρωπογενείς)από προσωπικά βιώματα, έντυπο υλικό, βιβλία, διαδίκτυο.

.....

Μαθησιακά αποτελέσματα Ευαισθητοποίησης-Συνειδητοποίησης:

- Ανάπτυξη αισθημάτων και συμπεριφορών εκτίμησης και σεβασμού της διαφορετικότητας στη φύση.
- Αναγνώριση των συνεπειών που υφίσταται ο άνθρωπος, από τις δικές του επιβλαβείς παρεμβάσεις στη βιοποικιλότητα (π.χ αποψίλωση των δασών-αλλαγή καιρικών συνθηκών, ξηρασίες, πλημμύρες, εξαφάνιση ειδών, ασθένειες, φτώχεια, μετανάστευση κ.λ.π)
- Συνειδητοποίηση ότι η αύξηση και η μη ορθολογιστική διαχείριση των απορριμμάτων συντελούν στην υποβάθμιση του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής του ανθρώπου.

.....

Μαθησιακά αποτελέσματα Δεξιοτήτων:

- Απόκτηση δεξιοτήτων παρατήρησης, αλληλεπίδρασης με τον χώρο, επικοινωνίας, συζήτησης, διερεύνησης, πειραματισμού, κριτικής σκέψης, συνεργασίας και λήψης απόφασης.
- Έλεγχος σταθερών και ανεξάρτητων μεταβλητών(νερό, φως, αέρας) για κατανόηση των απλών σχέσεων και της εξάρτησης που έχουν όλα τα είδη με αυτές, για την ανάπτυξη και την επιβίωση τους, μέσα από απλά πειράματα(π.χ. φύτευση σπόρων σε διάφορες συνθήκες- νερό/φως/αέρας/καταγραφή παρατηρήσεων-συμπερασμάτων).

.....

Μαθησιακά αποτελέσματα Στάσεων:

- Υιοθέτηση στάσεων προστασίας και διατήρησης όλων των μορφών ζωής.
- Ανάπτυξη αισθημάτων και συμπεριφορών εκτίμησης και σεβασμού του περιβάλλοντος και της ανάγκης για διατήρηση του.

.....

Μαθησιακά αποτελέσματα Συμμετοχής και Δράσης:

- Οργάνωση και συμμετοχή σε εκδηλώσεις και ενέργειες για τη διατήρηση και την προστασία της βιοποικιλότητας της ευρύτερης περιοχής του νηπιαγωγείου τους(ετοιμασία ενημερωτικού υλικού, αφισών, ενημέρωση γονιών/κοινότητας κ.λ.π
- Εισήγηση τρόπων μείωσης και επαναχρησιμοποίησης απορριμμάτων στο νηπιαγωγείο και στο σπίτι.

.....

4^ο ΒΗΜΑ

Τι επιδιώκεται μέσα από το πρόγραμμα αυτό να πετύχετε για το νηπιαγωγείο και την κοινότητά σας;

A) Νηπιαγωγείο

Παιδαγωγικό πλαίσιο:

Στο νηπιαγωγείο θα εφαρμοστούν σύγχρονες παιδαγωγικές μέθοδοι και πρακτικές τεχνικές, που θα στοχεύουν στην ενεργητική αλληλεπίδραση των παιδιών και στη διερευνητική και συνεργατική μάθηση όπως συζήτηση, καταιγισμός ιδεών, χαρτογράφηση εννοιών, μελέτη εκτός των πλαισίων της τάξης,

Οργανωσιακό/τεχνητό πλαίσιο:

- Οργάνωση περισυλλογής ανακυκλώσιμων υλικών από την τάξη
- Τοποθέτηση πινακίδων, με ενδείξεις περιβαλλοντικού περιεχομένου στο χώρο του νηπιαγωγείου
- Δημιουργία βοτανόκηπου
- Ενίσχυση της βιβλιοθήκης με περιβαλλοντικού περιεχομένου παραμύθια
- Εξωραϊσμός του σχολικού χώρου με επαναχρησιμοποίηση υλικών π.χ. παλέτα, τροχοί αυτοκινήτων

Κοινωνικό πλαίσιο:

- Συνεργασία μεταξύ παιδιών, γονιών, τοπικής αρχής και άλλων φορέων που μπορούν να συμβάλουν στη μελέτη του θέματος
- Συνεργασία με αρμόδιους φορείς όπως Τμήμα Δασών, Αφής, Ανάκυκλος, Σύνδεσμος Γονέων

B) Κοινότητα:

- Λήψη από κοινού μέτρων για την προστασία και διατήρηση της βιοποικιλότητας της κοινότητας.
- Διοργάνωση κοινών δραστηριοτήτων/ δράσεων που θα βελτιώσουν περιβαλλοντικά την κοινότητα(καθαρισμός χώρων εντός κι εκτός του νηπιαγωγείου).

5^ο ΒΗΜΑ

Σε ποια από τις 12 Θεματικές ενότητες του Αναλυτικού Προγράμματος εμπίπτει το πρόβλημα/ζήτημα διερεύνησης και με ποιες ενότητες μπορεί να γίνει διασύνδεση:

Βασική θεματική ενότητα

Βιοποικιλότητα

Διασυνδόμενες ενότητες

Απορρίμματα

✚ Η ΑΠΕΠ της σχολικής μονάδας, προτείνεται όπως σχεδιάζεται σε ειδική **συνεδρία του προσωπικού**, η οποία θα είναι αφιερωμένη για το σκοπό αυτό.

✚ Ο σχεδιασμός της ΑΠΕΠ **αφορά το σύνολο της σχολικής μονάδας**, γι' αυτό στο βαθμό που μπορεί ο/η κάθε νηπιαγωγός, συμμετέχει με ιδέες και εισηγήσεις για την επιλογή του ζητήματος/ζητημάτων μελέτης και για την επιλογή των εκπαιδευτικών στόχων και των στόχων που αφορούν στη σχολική μονάδα και στην κοινότητα.

✚ Ο κάθε εκπαιδευτικός εργάζεται με την τάξη του για την υλοποίηση της ΑΠΕΠ, βάσει της οργάνωσης της πορείας της τάξης.

✚ Στις περιπτώσεις μονοθέσιων και διθέσιων νηπιαγωγείων η πορεία εργασίας ενσωματώνεται στην ΑΠΕΠ

✚ Σε καμία περίπτωση **δεν την επωμίζεται ένας/μια νηπιαγωγός.**

- ✚ Δημιουργείται φάκελος για την ΑΠΕΠ και τηρείται από τη Διεύθυνση του κάθε νηπιαγωγείου όπου πέρα από την ΑΠΕΠ και την πορεία εργασίας της κάθε τάξης επισυνάπτεται οτιδήποτε σχετικό με την υλοποίηση της πολιτικής (δείγματα δραστηριοτήτων από την κάθε τάξη, φωτογραφικό υλικό, φύλλα εργασίας κ.ά.).

- ✚ Φάκελος τηρείται και σε κάθε τάξη.

- ✚ Τίποτα δεν αποστέλλεται στο Υπουργείο Παιδείας.

Όλο το αρχείο αφορά το νηπιαγωγείο, την αυτοβελτίωσή του και συζητείται με την οικεία επιθεωρήτρια.

6ο Βήμα

Σχεδιασμός
πορείας εργασίας
για κάθε τάξη

Στόχοι της Α.Π.Ε.Π. που θα υλοποιηθούν σε κάθε τάξη

Επιλογή επιδιωκόμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων από τις θεματικές ενότητες, στις οποίες εμπίπτει το ζήτημα

Διάχυση στα διάφορα μαθήματα-αξιοποίηση ενοτήτων από τα γνωστικά αντικείμενα

Ενδεικτικές δραστηριότητες που θα οργανωθούν

Πεδία μελέτης και φορείς που θα αξιοποιηθούν

Σχεδιασμός πορείας εργασίας της νηπιαγωγού

Τάξη:.....

Εκπαιδευτικός:.....

Χρονική διάρκεια:.....

Επιδιωκόμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα της Α.Π.Ε.Π. από τις θεματικές ενότητες του Αναλυτικού Προγράμματος στις οποίες εμπίπτει το ζήτημα και οι οποίες θα υλοποιηθούν στην τάξη:

1.Μαθησιακά αποτελέσματα Γνώσεων:

.....

2. Μαθησιακά αποτελέσματα Ευαισθητοποίησης-Συνειδητοποίησης:

.....

3. Μαθησιακά αποτελέσματα Δεξιοτήτων:

.....

4. Μαθησιακά αποτελέσματα Στάσεων:

.....

5.Μαθησιακά αποτελέσματα Συμμετοχής και Δράσης:

.....

Θεματικές ενότητες Αναλυτικού Προγράμματος ΠΕ/ΕΑΑ που θα εξετάσετε:

Μαθησιακά αποτελέσματα που θα επιλεγούν από τις θεματικές ενότητες του ΑΠ της ΠΕ/ΕΑΑ:
(Τα μαθησιακά αποτελέσματα των θεματικών ενοτήτων θα πρέπει να «απαντούν» στα μαθησιακά αποτελέσματα όλων των επιπέδων της ΑΠΕΠ):
Γνώσεις-ευαισθητοποίηση/στάσεις-δεξιότητες-συμμετοχή-δράση

Θεματικές ενότητες (γνωστικών αντικειμένων) που θα αξιοποιηθούν	Πεδία μελέτης	Φορείς συνεργασίας	Δραστηριότητες

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΕΙΦΟΡΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ ΕΙΝΑΙ:

Η ΔΡΑΣΗ,

Η ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ

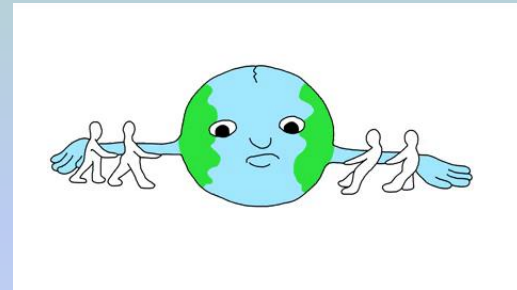
Η ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

ΟΛΕΣ ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΘΑ ΠΡΟΩΘΗΘΟΥΝ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ:

- **ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΣΤΕΝΑ ΣΥΝΥΦΑΣΜΕΝΕΣ ΜΕ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΑΠΕΠ ΤΟΥ ΚΑΘΕ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ,**
- **ΝΑ ΣΤΟΧΕΥΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ**
- **ΣΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (ΣΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΟΥ ΕΦΙΚΤΟΥ) ΤΟΥ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟΥ, ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟ ΖΗΤΗΜΑ ΠΟΥ ΕΞΕΤΑΖΕΤΑΙ**

ΟΧΙ ➡ ΑΣΥΝΔΕΤΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΕΙΣ

ΟΧΙ ➡ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΝΑΙ ➡ ΣΥΛΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΑΠΑΝΤΩ ΣΤΙΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

- ΓΙΑΤΙ ΕΠΙΛΕΓΩ ΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ;
- ΤΙ ΕΠΙΔΙΩΚΩ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΥΤΗΝ;
- ΠΟΙΟ ΤΟ ΟΦΕΛΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΛΛΑΓΗ;
- ΜΕ ΠΟΙΟ ΤΡΟΠΟ Η ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΒΕΛΤΙΩΝΕΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ;
- ΠΩΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΕΤΑΙ Η ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΑΙ Η ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΑΛΛΑΓΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΒΑΘΟΣ ΧΡΟΝΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ;

ΟΔΗΓΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
(3-6 χρόνων)

Περιβαλλοντική εκπαίδευση / Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Ο «Οδηγός Εφαρμογής Προγράμματος Σπουδών» Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.)/Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη (Ε.Α.Α.) αποτελεί σημαντική καινοτομία στην εισαγωγή των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων της Προσχολικής Εκπαίδευσης της Κύπρου, αλλά και ουσιαστική τομή στον τρόπο μελέτης και εξέτασης των θεμάτων της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη στην κάθε σχολική μονάδα.

Θεματικές Ενότητες

Ζητήματα σχετικά με:

- + Απορρίμματα
- + Αστική Ανάπτυξη
- + Βιοποικιλότητα
- + Δάσος
- + Ενέργεια
- + Ερημοποίηση
- + Μέσα Μεταφοράς
- + Νερό
- + Παραγωγή και Κατανάλωση
- + Πολιτισμός και Περιβάλλον
- + Τουρισμός
- + Φτώχεια

Τα ζητήματα εξετάζονται με βάση :

- ☀ την ηλικία,
- ☀ τις γνώσεις,
- ☀ τα ενδιαφέροντα,
- ☀ τις εμπειρίες
- ☀ τις ανάγκες των παιδιών

Συνδέοντας την τυπική με την μη τυπική εκπαίδευση- Διδακτικές τεχνικές:

- Μεταφορά της μάθησης πέρα και έξω από το σχολείο
- Βιωματική ενασχόληση
- Πειραματική διερεύνηση
- Αλληλεπίδραση με το χώρο
- Μάθηση μέσα από την
προσωπική επαφή

Διδακτικές τεχνικές

- ▶ Project
- ▶ Καταιγισμός ιδεών (Brainstorming)
- ▶ Χαρτογράφηση εννοιών- Εννοιολογικός Χάρτης
- ▶ Επισκόπηση
- ▶ Βιβλιογραφική αναφορά
- ▶ Πειραματική μέθοδος
- ▶ Επίλυση προβλήματος
- ▶ Παιχνίδια
- ▶ Παιχνίδια ρόλων
- ▶ Μοντελοποίηση
- ▶ Μελέτη πεδίου
- ▶ Αφήγηση - Παραμύθια

Αξιοποίηση των διαφόρων χώρων ως βασικών εκπαιδευτικών εργαλείων και παιδαγωγικών μέσων :

■ Εξωτερικά περιβάλλοντα

■ Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ)

■ Τοπικά εργαστήρια

■ Μουσεία

■ Ιστορικοί οικισμοί

■ Βοτανικοί κήποι-πάρκα

■ Σχολική αυλή

■ Υπεραγορά

κ.λπ., κ.λπ., κ.λπ., κ.λπ.

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς το κάθε νηπιαγωγείο κάνει τη δική του αυτοαξιολόγηση αναφορικά με την επίτευξη των στόχων της Αειφόρου περιβαλλοντικής εκπαιδευτικής της πολιτικής. Στο βαθμό που αυτή έχει επιτευχθεί συζητούνται και τίθενται πιθανά ζητήματα μελέτης που αφορούν στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση/Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη, με στόχο να τεθούν υπό έμφαση για σκοπούς μελέτης και διερεύνησης, την επόμενη σχολική χρονιά.

Ως ζήτημα διερεύνησης για την επόμενη σχολική χρονιά μπορεί να αποτελέσει και το ίδιο της προηγούμενης, προσεγγίζοντας το όμως από διαφορετικές πτυχές, διαφορετικά μαθησιακά αποτελέσματα της ΑΝΕΠ, διαφορετικά μαθησιακά αποτελέσματα από τις θεματικές ενότητες ή επιλέγοντας διαφορετικές θεματικές ενότητες

Το κείμενο διάγνωσης των αναγκών για τον επόμενο χρόνο και καθορισμού των θεμάτων μελέτης παραμένει στο νηπιαγωγείο για ενημέρωση, καθοδήγηση και βοήθεια των νηπιαγωγών.

Ερωτήματα αυτό-αξιολόγησης του νηπιαγωγείου για επίτευξη της ΑΠΕΠ:

- Ποια μαθησιακά αποτελέσματα της ΑΠΕΠ επιτεύχθηκαν;
- Με ποιο τρόπο τεκμηριώνεται η επίτευξή τους:
 1. Μαθησιακά αποτελέσματα θεματικών ενοτήτων,
 2. Δραστηριότητες που έγιναν,
 3. Δράσεις που εφαρμόστηκαν
- Ποια δεν επιτεύχθηκαν; Γιατί;
- Συμμετείχαν επαρκώς τα παιδιά; Με ποιο τρόπο;
- Συμμετείχαν οι γονείς στην διερεύνηση του ζητήματος της ΑΠΕΠ; Με ποιο τρόπο;
- Συνεργασθήκατε με άλλους φορείς; Ποιους;
- Αξιοποιήθηκε η κοινότητα και άλλα πεδία μελέτης; Ποια και πώς;
- Ποια γνωστικά αντικείμενα αξιοποιήθηκαν; Αναφερθείτε συγκεκριμένα (ποια θέματα, ποιες δραστηριότητες σε κάθε γνωστικό αντικείμενο κ.λπ.)
- Ποιες δυσκολίες προέκυψαν για την επίτευξη της ΑΠΕΠ;
- Πώς μπορούν να αντιμετωπισθούν για την επόμενη σχολική χρονιά;
- Ποια τα οφέλη από την εφαρμογή της ΑΠΕΠ για:
 1. Τα παιδιά;
 2. Τον εκπαιδευτικό και το παιδαγωγικό έργο;
 3. Το νηπιαγωγείο συνολικά;
- Με βάση την επίτευξη των μαθησιακών αποτελεσμάτων της ΑΠΕΠ ποια ζητήματα μπορούν να αποτελέσουν πιθανά ζητήματα διερεύνησης της ΑΠΕΠ για τη νέα χρονιά;

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- **Πορτφόλιο** με εργασίες, δραστηριότητες, φωτογραφικό υλικό
- **Έντυπο πορείας εργασίας ανά τρίμηνο** – Μαθησιακά αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν
- **Μικρή περιγραφική αξιολόγηση** - Κείμενο διάγνωσης των αναγκών για τον επόμενο χρόνο και καθορισμού των θεμάτων μελέτης

Όλα τα πιο πάνω παραμένουν στο σχολείο

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

- <http://www.moec.gov.cy/dkpe/index.html>
- http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/perivallontiki_ek_paidefsi/index.html
- http://www.moec.gov.cy/dkpe/chrisimo_yliko/chrisimo_yliko_voithima_gia_allages_sti_sxoleio_gia_esd.pdf
- http://www.moec.gov.cy/dkpe/chrisimo_yliko/chrisimo_yliko_ideesa.pdf

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!!!!

ΜΟΝΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΕ/ΕΑΑ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΜΑΙΟΣ 2018